کلام نور

هر کس خود را در مواضع تهمت قرار دهد نباید بدگمان به خویش را سرزنش نماید.

امام علی(ع)

اخبار

رایزنی وزرای امور خارجه ایران و جمهوری آذربایجان

وزیر امور خارجه کشورمان با جیحون بایرام‌اف، وزیر امور خارجه جمهوری آذربایجان در خصوص مهم‌ترین مسائل همکاریهای دوجانبه و مسائل منطقه‌ای رایزنی و تبادل نظر کردند.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، در تماس تلفنی امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه کشورمان با جیحون بایرام‌اف، وزیر امور خارجه جمهوری آذربایجان، در خصوص مهم‌ترین مسائل همکاریهای دوجانبه و مسائل منطقه‌ای رایزنی و تبادل نظر کردند. امیرعبداللهیان در این گفتگوی تلفنی اظهار داشت: هم اکنون روند همکاریهای دو کشور در مسیر سازنده و مثبتی قرار دارد. وزیر امور خارجه کشورمان دیدار اخیر رؤسای کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و آذربایجان در آستارا را موفقیت آمیز خواند و افزود، توافقات خوبی بویژه در عرصه ریلی و جاده‌ای میان طرفین انجام شد. امیرعبداللهیان با اشاره به برگزاری نشست مجازی سازمان همکاری اسلامی در دوشنبه هفته آینده، بار دیگر اهانت به قرآن کریم در کشورهای سوئد و دانمارک را محکوم کرد. وزیر امور خارجه جمهوری آذربایجان نیز در این گفتگوی تلفنی سفر اخیر امیرعبداللهیان به باکو را مهم خواند و اضافه کرد که در کوتاه‌ترین زمان پس از این سفر شاهد تأثیرات مثبت آن در مناسبات دو کشور هستیم. جیحون بایراموف از مواضع سازنده جمهوری اسلامی ایران در خصوص قرمباغ تشکر و آخرین وضعیت مذاکرات با ارمنستان و کریدور لاچین را تشریح کرد. طرفین حضور و دخالت نیروهای خارجی در منطقه را غیرسازنده ارزیابی کرده و بر ضرورت حل مسائل منطقه توسط کشورها و بازیگران منطقه تاکید کردند.

پیگیری چندین پرونده امنیت روانی در فضای مجازی

وزیر اطلاعات گفت: دستگاه‌های اطلاعاتی بر اساس «مصوبات شورای عالی امنیت ملی و دستگاه‌های تنظیم در قوه قضائیه» موارد مربوط به امنیت روانی در فضای مجازی را پیگیری می‌کنند.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، حجت‌الاسلام سیداسماعیل خطیب وزیر اطلاعات، گفت: دستگاه‌های اطلاعاتی بر اساس «مصوبات شورای عالی امنیت ملی و دستگاه‌های تنظیم در قوه قضائیه» موارد مربوط به امنیت روانی در فضای مجازی را پیگیری می‌کنند. خطیب همچنین در پاسخ به اینکه «آیا او فضای مجازی را رصد می‌کند» گفت: اگر رصد نکنیم که نمی‌توانیم وزیر باشیم. وزیر اطلاعات در پاسخ به این سوال که آیا «حاضر است نوه و فرزندش فضای مجازی را در گوشی‌های هوشمند دنبال کنند»، پاسخ داد: «در نشست با بچه‌هایش توافق شده در شبکه‌های مربوط به داخل کشور فعالیت داشته باشند.»

حمایت قوه قضائیه از پلیس در برخورد با بی‌حجابی

معاون اول قوه قضائیه گفت:یکی از برنامه‌های اساسی قوه قضائیه مبارزه جدی با فساد در همه زمینه‌هاست.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، حجت‌الاسلام محمد مصدق در حاشیه حضور در جمع عزاداران زینبیه اعظم زنجان در خصوص رویکرد قوه قضائیه در امر فساد، افزود: این قوه به صورت جدی مبارزه با فساد را در برنامه کاری خود دارد و برنامه‌های قوه قضائی، مبتنی براساس بالادستی و اتاق فکر است. وی اظهار کرد: معتقدیم همه نهادها و دستگاه‌ها از قبیل پلیس، قوه قضائیه، مجریه و مقننه باید بر اساس قوانین و مقررات عمل کنند تا امنیت و آرامش جامعه همچنان برقرار باشد و حفظ شود. وی در خصوص هتک حرمت قرآن نیز گفت: این موضوع، نقطه عطفی در ارتباط همه کشورهای اسلامی است که برای مقابله جدی با این توطئه متحد خواهند شد. این مسوول قضایی در خصوص کشف حجاب نیز خاطرنشان کرد: امروز کشورمان در وضعیت حساسی قرار دارد و همه ما باید توجه داشته باشیم که یکی از ابزارهای مهم دشمن برای ضربه زدن به نظام، موضوع بی‌حجابی است. نباید در زمین دشمن بازی کنیم. دشمن این جمعیت یوم العباس زنجان رابببینید در این جمعیت، بی حجابی وجود داشت؟؟ وی با بیان این‌که «البته تعداد اندکی فریب خورده و پول گرفته‌اند تا ارزش‌های اسلامی را زیر سوال ببرند» تاکید کرد: قوه قضائیه با جدیت با این افراد برخورد و از پلیس قائونمند نیز حمایت می‌کند.

تکرار ادعای واهی کمک نظامی ایران به روسیه

نماینده ویژه آمریکا در امور ایران بار دیگر مدعی ارسال پهپادهای انتحاری از سوی ایران به روسیه برای استفاده علیه اوکراین شد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، آبرام بالی، نماینده ویژه آمریکا در امور ایران در توییتی مدعی شد: "شواهد را همه می‌توانند ببینند. ایران صدها پهپاد انتحاری یک-طرفه به روسیه داده تا در تهاجم خود علیه اوکراین استفاده کنند. ما در کنار جامعه بین‌المللی علیه تامین تسلیحات روسیه توسط ایران می‌ایستیم." تکرار ادعای حمایت نظامی ایران از روسیه در جنگ اوکراین در حالی مطرح می‌شود که ادعای حمایت نظامی ایران از روسیه در جنگ اوکراین بارها از سوی ایران و روسیه رد شده است.

حجت الاسلام حاج‌علی‌اکبری تاکید کرد:

اهانت‌کنندگان به قرآن کریم شکست‌خوردند

امام جمعه موقت تهران با اشاره به هتک حرمت قرآن کریم از سوی برخی اتباع کشورهای اروپایی تاکید کرد: رفتار و جسارت‌هایی که اخیراً نسبت به قرآن کریم انجام شد، خیالی خام و باطل است؛ اگر خواستند میان مسلمانان و پیروان ادیان الهی اعم از مسلمانان و مسیحیان دوقطبی ایجاد کنند، کور خوانند و موفق نشدند چراکه مسلمانان به کتابهای مقدس آسمانی مثل قرآن احترام می‌گذارند.

حاج علی اکبری امام جمعه موقت تهران در خطبه‌های سیاسی نماز جمعه با اشاره به برگزاری مراسمات عزاداری محرم و شهادت امام حسین(ع) در نقاط مختلف دنیا گفت: ملت شریف ایران و ملت‌های مومن در اقصی نقاط عالم مشغول تعظیم یکی از بزرگترین شعائر الهی هستند که اینها حکایت از ریشه‌های تقوایی الهی در دل‌های مومنین است. وی افزود: عرض ارادت‌ها به امام حسین (ع) به معنویت و ایمان ما طراوت می‌بخشد و به جامعه ما وحدت بیشتری می‌دهد و زیر پرچم اباعبدالله (ع) دلها و اندیشه ها به هم گره می‌خورند؛ اگر هم شیاطین وسوسه‌انگیزی کرده باشند، کید شیطان به عنایت حسین ابن علی برطرف خواهد شد. خطیب نماز جمعه تهران عنوان کرد: روز عاشورا روز تجدید عهد با ادامه راه عزت و افتخار و بازگشت به بندگی خدای متعال و تمسک به قرآن و عترت پیامبر اعظم (ص) است که از سوی اباعبدالله (ع) پیش روی ملت عزیز ما باز شد و به دست ملت ما پیش روی ملت‌های ستم دیده عالم گشوده شد. انشاءالله این تجدید عهد که نشانه روشن آن تجدید عهد با ولی فقیه زمان برای زمینه سازی ظهور حضرت ولی عصر (عج) است، در همه مجالس جریان خواهد داشت. حاج علی اکبری در ادامه با اشاره به هتک حرمت به قرآن کریم از سوی برخی اتباع کشورهای اروپایی تاکید کرد: رفتار و جسارت‌هایی که اخیراً نسبت به قرآن کریم انجام شد، خیالی خام و باطل است؛ اگر خواستند میان مسلمانان و پیروان ادیان الهی اعم از مسلمانان و مسیحیان دوقطبی ایجاد کنند، کور خواندند و موفق نشدند چراکه مسلمانان به کتابهای مقدس آسمانی مثل قرآن احترام می‌گذارند؛ اگر می‌خواستند اسلام هراسی را ترویج کنند، باعث ترویج بیشتر اسلام و قرآن در منطقه خود و سایر نقاط دنیا خواهند شد؛ اگر خواستند نام فلسطین و قیام مردم مظلوم فلسطین و خفت و خواری و افول سرعت گرفته خود را تحت شعاع قرار دهند، باز هم کور خواندند؛ چراکه امروز صدای زوال و فرو ریختن ارکان زیست بر از ننگ آنها در همه عالم شنیده می‌شود. وی با تاکید بر اینکه این قرآن است که ماندنی است، گفت: مگر آن روز که خواستند قرآن ناطق را از بین ببرند و بارها قبر مطهر پیامبر (ص) را با خاک یکسان کردند و علیه شعائر حسینی دست‌ها بریدند و مسیرهای دسترسی به اماکن زیارتی را مسدود کردند، موفق شدند؟

امام جمعه موقت تهران با بیان اینکه «قرآن و حسین (ع) نور خدا هستند و نور خدا ماندنی است و همه عالم را خواهند گرفت» ادامه داد: خفاشان شب پرست محکوم به زوال هستند و این موج عاشورایی و حسینی و طوفانی که از این غیرت برپا شده، قوی‌ترین پاسخ‌ها را به این جماعت نابکار و نابخرد و کشورهای حامی به ویژه دو کشوری که این اتفاق در آنجا افتاد، خواهند داد و انشاءالله درس‌هایی فراموش نشدنی به آنها داده خواهند شد. حاج علی اکبری همچنین به برگزاری نخستین نماز جمعه پس از انقلاب اسلامی در روز ۵ مرداد ۱۳۵۸ اشاره و عنوان کرد: ما نماز جمعه را از امام حسین (ع) هدیه گرفتیم و انقلاب اسلامی این نعمت بزرگ را به ما برگرداند. انقلاب بزرگ ما محصول قیام حسینی و امتداد آن است؛ بنابراین نماز جمعه ما هدیه مخصوص سیدالشهداء (ع) به جامعه ما است و باید قدر آن را بیشتر بدانیم چراکه از شعائر الهی است که باید ان را پر رونق از و باشکوه‌تر از همیشه برگزار کرد. وی در ادامه با اشاره فراوسیدن سالروز برگزاری عملیات مرصاد، با گرامیداشت یاد شهدای این عملیات تاکید کرد: آن عملیات درس عبرتی برای منافقین پست است و امروز می‌بینیم که خون مطهر شهدای این عملیات چه بلایی بر سر منافقین کور دل آورد؛ آوارگی و بدبختی و بیچارگی امروز منافقین مصداقی است از «خسر الدنیا والآخرة»؛ انشاءالله بیش از این خفت و خاری بر آنها نازل خواهد شد. خطیب موقت نماز جمعه تهران در ادامه خطبه سیاسی نماز جمعه این هفته در واکنش به انفجار یک دستگاه خودروی بمب‌گذاری شده در منطقه زینبیه شهر دمشق کشور سوریه گفت: این انفجار دلهای مومنین و دوستداران حضرت زینب (س) را شکست و این رفتار مذبوحانه و ناجوانمردانه ما را دوباره به یاد مدافعان حرم و خاک قاسم عزیزمان انداخت؛ این کارهای کور به جایی نخواهد رسید؛ چراکه این حرم و این حریم هزاران عاشق دلداده دارد که سر و جانشان را فدای حرمت این حرم‌ها خواهند کرد.

معاون پارلمانی رئیس‌جمهور مطرح کرد:

مخالفت دولت با ایجاد وزارتخانه جدید

معاون پارلمانی رئیس‌جمهور گفت: دولت مخالف ایجاد وزارتخانه جدید است.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، احمد راستینه سخنگوی کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی پیش از این خبر داده بود که این کمیسیون پیشنهادی برای ایجاد وزارت خانوده تهیه کرده است. او دلیل تهیه این پیشنهاد را مقابله با آسیب‌هایی دانست که متوجه خانواده است. این نماینده مجلس گفته بود: «آسیب های که امروز در عرصه‌های مختلف می‌بینیم به خاطر عدم توجه به خانواده و حمایت از این نهاد است. تسهیل ازدواج جوانان، تشکیل کانون خانواده برای جوانان در اوان سن جوانی، حمایت از فرزندآوری، تمرکز بر جوانی جمعیت، حمایت از مولفه‌های مختلف در خانواده یعنی ارکان خانواده و افزایش آموزه‌ها و آموزش‌های لازم برای فرزندان‌مان در شناخت خانواده و تحول در نظام آموزشی و فرهنگی-تربیتی با محوریت خانواده باید به عنوان مهمترین رکن فرهنگی برنامه هفتم قرار بگیرد.

بر همین اساس پیشنهاد تشکیل وزارت خانواده و آوردن احکامی در حمایت از ازدواج و تسهیل ازدواج جوانان است.» با این حال پیشنهاد کمیسیون فرهنگی مجلس با مخالفت دولت مواجه شد. سیدمحمد حسینی معاون پارلمانی رئیس‌جمهور درباره موضع دولت نسبت به ایجاد وزارتخانه‌ای جدید به ایسنا گفت:«ما در دولت با تشکیل وزارت موافق نیستیم. در دولت معاونت امور زنان و خانواده وجود دارد که مسئولیت فراسازمانی دارد و دستگاه‌ها و وزارتخانه‌های مختلف در این زمینه مسئولیت دارند. ایجاد وزارتخانه جدید و محدودکردن مسئولیت دستگاه‌ها در یک وزارت جدید به نفع کشور نیست.»

وی افزود:«شاید یک تعداد از نمایندگان برای اینکه در تعیین وزیر یا نظارت، سوال و استیضاح نقش داشته باشند چنین پیشنهادی را مطرح کرده‌اند ولی دولت با پیشنهاد موافق نیستیم. همه ماموریت‌هایی که این نمایندگان مدنظر دارند، در معاونت زنان و خانواده رئیس‌جمهور خیلی بهتر می‌تواند انجام شود.»

بهادری جهرمی در حاشیه جلسه هیئت دولت تاکید کرد:

قیمت خودرو و مسکن کاهشی شد

سخنگوی دولت گفت: طبق گزارش شاخص‌های کلان اقتصادی مرکز آمار ایران نرخ خودرو و خرید و فروش مسکن شیب کاهش قابل قبولی داشته است.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، علی بهادری جهرمی سخنگوی دولت در حاشیه جلسه هیئت دولت در جمع خبرنگاران با اشاره به برگزاری جلسه امروز با حضور رئیس جمهور گفت: وزیر اقتصاد گزارش خیلی خوبی از پیشرفت تهیه اطلس سرمایه‌گذاری ایران ارائه کرد. این اطلس با همکاری وزارت اقتصاد و دستگاه مختلف در حال نهایی شدن است که فرصت‌های سرمایه‌گذاری با جوانب قانونی برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی که نیاز به آن در انتخاب فرصت‌های سرمایه‌گذاری در کشور دارند، وزارت اقتصاد در حال نهایی کردن آن است.

وی افزود: با توجه به اینکه در روزهای ابتدایی ماه جدید هستیم گزارش شاخص‌های کلان اقتصادی مرکز آمار ایران در حوزه‌های کلان اقتصادی به ویژه حوزه نرخ تورم و شکستن قیمت‌ها ارائه شد. گزارش قابل قبول بود به ویژه در حوزه کنترل قیمت کالاها و حوزه مسکن آمارها در مجموع قابل قبول بود. البته در برخی حوزه‌های خدمات و برخی کالاهای خاص مورد انتظار دولت و هدف گذاری دولت نبود. بهادری جهرمی تصریح کرد: گزارش اخیر نمایشگر این بود که نرخ خودرو و خرید و فروش مسکن شیب کاهش قابل قبولی داشته است. امیدواریم این نرخ کاهش قیمت مسکن در گذر زمان اثرش را روی اجاره بها داشته باشد.

سخنگوی دولت گفت: در جلسه روز یکشنبه آئین نامه سازماندهی و استفاده از ظرفیت تشکل‌های مردمی داوطلبان و بخش خصوصی در مدیریت بحران به تصویب هیئت وزیران رسید. وی همچنین در خصوص توضیحات مربوط به رأی دادگاه در روش بکارگیری در استخدام میثم لطیفی گفت: نگاه تخصصی و حقوقی دولت این بود که منع قانونی در روش بکارگیری دکتر لطیفی وجود ندارد.

بهادری جهرمی ادامه داد: اما با توجه به اینکه در نهایت دیوان عدالت اداری اعمال ماده ۹۱ دولت را نپذیرفت، دولت همان روز به محض اینکه مطلع شد از مسیر دیگر قانونی رأی را در دستور اجرا قرارداد.

وی در ادامه افزود: در واقع بنده قبلاً هم در یک مصاحبه عنوان کردم روشی که آقای لطیفی پیاده کردند از نظر شکلی زیر سوال بود نه از نظر اساس و بنیان روش و از روش دیگری که در چارچوب قانون تعریف شده بهره برداری شد و وی مستقیم با نهاد ریاست جمهوری قرارداد منعقد کرد.

سخنگوی دولت گفت: در واقع ایشان از یک روش جدید استفاده کردند که منع قانونی هم نداشت و رأی هم صادر شد ولی در موارد مشابه دولت تلاش می‌کند از مسیرهای قانونی موجود این اصلاح برداشت را پیگیری کند تا بتوانیم غیرانتفاعی و بخش دولتی استفاده بهینه کنیم.

سخنگوی دولت در خصوص استعفای وزیر ورزش و جوانان گفت: استعفای سید حمید سجادی چند روزی است که تقدیم رئیس جمهور شده اما هنوز آیت الله رئیسی تصمیم گیری نهایی در این باره نداشته است.

بهادری جهرمی گفت: بعد از سانحه بالگرد به دلایل عوارض پس از آن و اینکه سجادی نیازمند استراحت بیشتر و اعمال جراحی دیگری است، وزیر ورزش چندین مرتبه استعفای خود را تقدیم رئیس جمهور کرده بود.

دشمنان به دنبال ناکارآمد نشان دادن انقلاب هستند

دریادار فدوی با تاکید بر نقش اثرگذار دانشگاه‌دفر گام دوم انقلاب گفت: حقیقت امروز دشمنان انقلاب اسلامی شکست همه جانبه در مقابل اقتدار ملت ایران است و در همه راهبردهای خود علیه انقلاب با شکست سنگین مواجه شده است.

به گزارش زمان به نقل ازسپاه نیوز، سردار دریادار پاسدار علی فدوی جانشین فرمانده کل سپاه در جریان سفر به استان مرکزی در نشستی با رؤسای دانشگاه‌های استان اظهار داشت: انقلاب اسلامی سرآغاز حاکمیت اسلام ناب محمدی (ص)، با رهبری حکیمانه امام خمینی (ره) رقم خورد و در طول ۴۵ سال گذشته به درختی تنومند تبدیل شده و مکتب امامین انقلاب با ملت ایران کرامت، استقلال، آزادی و عزت دارد. جانشین فرمانده کل سپاه پاسداران افزود: مردم ایران فرهنگ ما می‌توانیم را در مکتب امامین انقلاب به خوبی آموختند و جوانان ایران اسلامی در همین مکتب به خودباوری و خودکفایی رسیدند و لذا خلق دستاوردهای عظیم در بخش‌های مختلف کشور و اقتدار روز افزون به برکت اندیشه و تفکر امامین انقلاب اسلامی است.

وی ادامه داد: واقعیت و حقیقت انقلاب اسلامی برگرفته از قرآن و معنویت مبتنی بر اسلام ناب محمدی (ص) است و لذا این اقتدار و کارآمدی برگرفته از اندیشه‌های قرآنی است. سردار فدوی اضافه کرد: دشمنان با تصویر سازی غلط و روایت‌های نادرست به دنبال ناکارآمد نشان دادن انقلاب اسلامی هستند که جهاد تبیین راهکار مؤثر برای مقابله با تلاش‌های دشمنان است. وی تأکید کرد: حقیقت امروز دشمنان انقلاب اسلامی شکست همه جانبه در مقابل اقتدار ملت ایران است. دشمن در همه راهبردهای خود علیه انقلاب با شکست سنگین مواجه شده و این به برکت وجود رهبری‌های حکیمانه مقام معظم رهبری، بصیرت مردم و حضور جوانان غیرتمند در عرصه‌های مختلف خصوصاً بخش‌های علمی و دانشگاهی کشور است. جانشین فرمانده کل سپاه پاسداران خاطر نشان کرد: دانشگاه منشأ شکل گیری هویت فرهنگی جامعه و دانشجو و اساتید دانشگاه مظهر اقتدار جامعه هستند، در گام دوم انقلاب دانشگاه‌ها نقشی مهم و اثرگذار دارند و دانشگاه‌ها باید ترویج کننده و توسعه دهنده ارزش‌های اسلامی، اخلاقی و انقلابی باشد. باید با برنامه ریزی دانشجویان را با مفاهیم و معارف اسلامی آشنا کنیم.

یادداشت

استعمارگر ایران کیست؟

محمدعلی رحیمی‌نژاد

افرادی مانند فرشاد مؤمنی معتقدند ما برای فرار از فشار آمریکا به روسیه و چین پناه بردایم. در دوران قاجار نیز در دعوا با روسیه به انگلیس پناه می‌بردیم یا در تنش با این ۲ کشور به قدرتی دیگر متوسل می‌شدیم. اما آیا این تحلیل درست است؟ کلید پاسخ به سؤالات مطرح شده در اصل «منافع ملی» است.

طی روزهای اخیر، بیانیه پایانی مورد تأیید روسیه و کشورهای عربی که از واژه جعلی خلیج عربی استفاده شده بود، مخالفت‌های شدیدی را نسبت به سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران برانگیخته است. در این میان خبرگان و دلسوزان کشور، خواستار کنش متقابل با تذکر به روسیه نسبت این اقدام شده‌اند. برخی افراد نیز سعی در سیاه نمایی از شرایط موجود داشته و معتقدند ایران توسط چین و روسیه در حال استعمار است. به طور مثال دکتر مؤمنی (عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبایی) با طرح خیانت‌های تاریخی روسیه نسبت به ایران معتقد است ما با بازیچه روابط قدرت‌های بزرگی چون آمریکا، روسیه و چین شده‌ایم، این کشورها بر سر تضعیف ایران کاملاً اتفاق نظر دارند. «داستان مورگان شوستر مصداقی است که نشان می‌دهد ایجاد اتحاد استراتژیک با چین و روسیه توهمی بیش نیست». اما واقعیت چیست و آیا ایران قربانی روابط قدرت‌های بزرگ شده است؟ ما مستعمره‌ای شده‌ایم که هر کشوری از ما بهره می‌برد و منافع ملی ما محقق نمی‌شود؟ برای پاسخ به این سؤالات باید به موارد زیر توجه داشت:

منافع ملی: کلید پاسخ به سؤالات مطرح شده در اصل «منافع ملی» است. مورگنتاو به عنوان پدر علم سیاست، «منافع ملی» را چراغ راهنمای کشورها در تعاملات بین‌الملل می‌داند. طبق بررسی اندیشکده مؤسسه مطالعات جنگ (ISW) استفاده از عنوان خلیج عربی توسط روسیه و چین برای ایجاد موازنه این کشورها در تعامل با کشورهای عربی و ایران است. به عبارت بهتر چین و روسیه به این دلیل از این عبارت استفاده می‌کنند تا علاوه بر ایران از منافع موجود در کشورهای عربی نیز بهره ببرند. در این زمینه آمار حجم بالای تجارت خارجی چین و روسیه با کشورهای عربی بر کسی پوشیده نیست و این کشورها در صدد تداوم و تثبیت این روند هستند. از طرفی این کشورها می‌دانند با بکارگیری یک واژه جعلی روابط شان با ایران وارد بحران و تنش نخواهد شد. چراکه آنها نیز در ابعاد سیاسی و اقتصادی از ایران در برابر غرب در سالیان اخیر حمایت کرده‌اند.

قطبی‌نگری: واژه ایست که بیان می‌کند برخی کشورها در روابط خود به گونه‌ای نامتعادل عمل می‌کنند که یا «از این طرف بام می‌افتند یا از آن طرف» به عبارت دیگر قطبی‌نگری شامل سیاه و سفید دیدن پدیده‌های سیاسی و یا تمرکز امنیتی روی یک موضوع و بی‌توجهی به تهدیدهای بالقوه دیگر است. افرادی مانند مؤمنی معتقدند ما برای فرار از فشار آمریکا به روسیه و چین پناه بردایم. در دوران قاجار نیز در دعوا با روسیه به انگلیس پناه می‌بردیم یا در تنش با این دو کشور به قدرتی دیگر متوسل می‌شدیم. اما آیا این تحلیل درست است؟ شواهد نشان می‌دهد ایران طی بیش از چهار دهه اخیر بقای خود را حفظ نموده و آن را به یک نقطه قوت تبدیل نموده؛ نقطه قوتی که اکثر کشورهای همسایه یا از آن می‌بهره‌اند و یا امنیت وابسته به سایر قدرت‌ها مانند آمریکا را دارند. از همین رو نخبگان چین معتقدند ایران سپر بلای چین در دو دهه اخیر بوده و مانع از توسعه منافع آمریکا در نیمکره شرقی گردیده است. یا روسیه در جنگ سوریه طرف ایران می‌ایستد یا زمان بحران تحریم، ایران را الگو قرار داده و سعی می‌کند از دانش ایران در این زمینه استفاده کند. فروش تجهیزات نظامی، توسعه روابط با کشورهای منطقه و جهان و حل چالش‌هایی مانند ارتباط با عربستان، باعث می‌شود تا این انگاره که مانند دوره قاجار و پهلوی در حال باج دادن به قدرت‌های دیگر هستیم، قابل پذیرش نباشد. دکتر موسوی‌نیا در پژوهشی با عنوان «از رئالیسم کلاسیک تا رئالیسم ایرانی؛ تحلیل نظری روابط خارجی ایران با قدرت‌های بزرگ» به این نتیجه می‌رسد که طرد مطلق و جذب مفرط در روابط خارجی از بینش قطبی ناشی می‌شود. شیفتگی به نیروی سومی که با تقابلی بر چهره، خود را منجی ایران نشان می‌داد و پس از چندی مبدل به یک قدرت استعماری و استثمارگر در ایران می‌شد، شاهد مثالی از نگرش قطبی در روابط خارجی ایران است. البته‌ما و نخبگان سیاسی ایران در دوره قاجار و پهلوی اول و دوم معمولا بر اساس گرایش آنها به یکی از قطب‌های قدرت در جهان (انگلیس، روسیه و امریکا) تقسیم می‌شدند. نگرش قطبی در دوران صفویه، نادرشاه و کریمخان هم وجود داشت. در مقاطعی حتی روابط با همسایگان نیز متأثر از همین نگرش قطبی بود. این آسیب در سیاست خارجی عمدتا ناشی از فقدان تعریف مشخص از منافع ملی بود. اما آیا تعمیم این رویکرد قطبی نگری به عملکرد نظام اسلامی طی ۴۵ سال اخیر صحیح است؟ شواهد عملکرد سیاست خارجی ایران بیانگر آن است که جمهوری اسلامی ایران با طرح مصادیقی مانند «نه شرقی و نه غربی» کمک به مستضعفان و ملت‌های آزادی‌خواه و عملکردی ضد استعماری، نه تنها دچار قطبی نگری نبوده بلکه به واسطه پیگیری منافع ملی عمدتا از سوی قدرت‌های جهانی مورد ظلم قرار گرفته و هزینه این استقلال طلبی را پرداخته است؛ مصداق این موضوع در جریان جنگ تحمیلی، تحریم های همه جانبه دو دهه اخیر و اجماع جهانی که تا یک دهه اخیر علیه ایران حاکم بود، می‌توان مشاهده کرد. از طرفی دیگر بقای ایران مورد نزاع قدرت‌های جهانی نبوده و تلاش آنها در راستای تضعیف ایران در منطقه متمرکز شده است. دکتر تاقیشیا ام.فی.زل در کتاب «مرگ دولت» - که به فارسی نیز ترجمه شده- معتقد است کشورهایی مانند ایران و لهستان در قرن اخیر به واسطه ناتوانی در ایجاد بقای خود به تمامی ابزارهای ممکن خارجی اعم از شوروی، انگلیس، فرانسه، آلمان و آمریکا متوسل شدند اما در مقاطع مختلف به واسطه اختلاف نظر این قدرت‌ها کشورهای مذکور دچار نامنی، هرج و مرج و تغییر نظام می‌شدند. اما آیا ایران امروز به همان ضعف قرن اخیربست که با توافق شوروی و انگلیس نصف شود؟ شاید برای ارزیابی کامل‌تر از عملکرد سیاست خارجی ایران باید به دیگر اندیشمندان پرداخت. اندیشکده بنیاد دفاع از دموکراسی هر ماهه با استفاده از نظر اندیشمندان حوزه روابط بین‌الملل به ارزیابی سیاست خارجی آمریکا می‌پردازد. این اندیشکده طی سه ماه اخیر ضعیف‌ترین عملکرد آمریکا را در مقابله با ایران، لبنان و گروههای مقاومت دانسته است. علت این موضوع نیز دسترسی ایران به اموال بلوکه شده، پیشبرد اهداف هسته‌ای و نظامی ایران در منطقه و ناکارآمدی تحریم‌ها در مجبور کردن ایران به اقدام دلخواه آمریکا است. به عبارتی دیگر ناکارآمدی آمریکا در مواجهه با ایران بیش از قدرت‌های رقیب مانند چین یا روسیه بوده که همگی بیانگر موفقیت آمیز بودن سیاست‌های ایران است. به عبارتی ساده چین و روسیه نه مسؤولان و دلسوزان ایران را کشته‌اند نه با تحریم‌های همه جانبه آمریکا همراه شده‌اند و نه با رویکردی سلطه جویانه با باج خواهی از مناطق مختلف ایران برداخته‌اند؛ بلکه براساس منطق موازنه قوا در صدد حفظ روابط خود با کشورهای عربی و ایران هستند. البته استفاده از کلمات جعلی و رویکردهای تخاصمی از سوی این کشورها مسلما باید از طریق وزارت خارجی و به صورت عقلایی پیگیری شود اما این تنش‌ها در سطحی نیست که بخواهیم به منافع فعلی و زحماتی که در حال شکوفا شدن است، پشت پا بزنیم.

مشکل چیست؟ مشکل دقیقا برگرفته از یکی از مؤلفه‌های هویتی برخی ایرانیان یعنی «غرب زدگی» است. به عبارتی بهتر ما در کشور خود نخبگانی روسیه پرست یا چین پرست نداریم، اما تعداد نخبگان غرب زده به حدی بالاست که با همین گفتمان در سال ۹۲ به قدرت رسیدند. این گروه حتی با وجود تسلیم منابع قدرت کشور در برابر غرب نتوانستند مشکلات را حل و فصل نمایند و هم اکنون ایجاد روابط استراتژیک و راهبردی با چین و روسیه را توهم می‌دانند. هر چند روابط راهبردی و استراتژیک پایدار میان ایران، روسیه و چین هنوز شکل نگرفته اما بسترهای آن یعنی دشمنی با آمریکا و تلاش برای خروج آمریکا از شرق و حمایت از یکدیگر از طریق توافقات بلندمدت شکل گرفته که در صورت تحقق دیگر قدرت‌های غربی توان مقابله با قدرت‌های شرق را نداشته و هژمونی آمریکا به پایان خود خواهد رسید.

Alborz.payam@gmail.com